

Необхідно зазначити, що досить спірними є окремі обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність та механізм їх реалізації. Проте, саме чітке закріплення переліку обставин уже є значним кроком в реформуванні та розвитку інституту дисциплінарної відповідальності держслужбовців.

Список використаних джерел

1. Про державну службу : Закон України від 16 грудня 1993 р. // [Електронний ресурс] Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Про державну службу : Закон України від 10 грудня 2015 р. // [Електронний ресурс] Режим доступу <http://zakon.rada.gov.ua>

ПАНОФІЛОВ О. Є.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

СПЕЦІАЛЬНА ПЕРЕВІРКА ЩОДО ОСІБ, ЯКІ ПРЕТЕНДУЮТЬ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКОНАННЯМ ФУНКЦІЙ ДЕРЖАВИ АБО МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Термін «корупція» походить від сполучення стародавніх латинських слів «*corruptio*»- причетність кількох представників однієї із сторін до однієї справи та «*gignere*»-порушувати, ламати, пошкоджувати, скасовувати. У результаті утворився самостійний термін — «*corruptio*», що передбачає участь у діяльності кількох осіб, мета яких полягає у псуванні, пошкодженні процесу управління справами суспільства. За результатами останніх досліджень компанії GFK Ukraine (за участю PwC Ukraine та Transparency International Ukraine) близько 57,2 % українців вважають, що рівень корупції в країні після Революції Гідності залишився незмінним, при цьому майже 27,7 % респондентів відповіли, що ситуація, навпаки, погіршилась [1].

Одним з основних механізмів запобігання корупції є запровадження добору висококваліфікованих кадрів на публічній службі, які б одночасно відповідали вимогам доброчесної поведінки. З метою організації такого добору кадрів при працевлаштуванні на посади, пов'язані з виконанням функцій держави, кандидат зобов'язаний подати необхідні відомості та документи і пройти спеціальну перевірку, що дає можливість керівнику державного органу отримати всебічну інформацію про

кандидата та прийняти об'єктивне рішення про його призначення або відмовити у призначенні.

Спеціальна перевірка проводиться:

1. Міністерством внутрішніх справ України і Державною судовою адміністрацією України — щодо відомостей про притягнення особи до кримінальної відповідальності, наявність судимості, її зняття, погашення;

2. Міністерством юстиції України — щодо наявності у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні правопорушення, відомостей про кандидата;

3. Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку — щодо наявності в особи корпоративних прав;

4. Національним агенством — щодо наявності у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, відомостей про кандидата;

5. Міністерством охорони здоров'я України, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації — щодо відомостей про стан здоров'я кандидата;

6. Міністерством освіти і науки України, відповідним органом виконавчої влади Автономної Республіки Крим, структурним підрозділом обласної, Київської, Севастопольської міської державної адміністрації — щодо освіти, наявності у кандидата наукового ступеня, вченого звання;

7. Службою безпеки України — щодо наявності в особи допуску до державної таємниці, а також щодо відношення особи до військового обов'язку;

8. Міністерством оборони України, військовими комісаріатами Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя — щодо відношення особи до військового обов'язку (за винятком випадків персонально — якісного обліку військовозобов'язаних Служби безпеки України).

До проведення спеціальної перевірки інших відомостей, вимога щодо подання яких установлена законом, можуть залучатися спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції, а в разі потреби — інші центральні органи виконавчої влади.

Послідовність проведення спеціальної перевірки: 1) подання кандидатом на посаду необхідних документів; 2) надіслання органом, на посаду в якому претендує особа, запиту про проведення спеціальної перевірки до органів, які таку перевірку проводять. Запит підписує керівник органу, на посаду в якому претендує особа, а в разі його відсутності — особа, яка виконує обов'язки керівника, або один з його заступників відповідно до розподілу функціональних обов'язків; 3) проведення спеціальної перевірки, що фактично полягає у перевірці достовірності

поданих кандидатом відомостей, та надання органу, який надіслав запит, інформації за результатами перевірки; 4) підготовка кадровою службою органу, який надіслав запит, довідки про результати спеціальної перевірки. Особи, щодо яких проведена спеціальна перевірка, мають право на ознайомлення з довідкою про результати спеціальної перевірки та в разі незгоди з результатами перевірки можуть подавати зазначеним органам свої зауваження у письмовій формі [2].

Законодавчі розбіжності в перевірці щодо осіб, які претендують на зайняття посад у державних органах й органах місцевого самоврядування, розпочалися з набранням чинності Законом «Про очищення влади» [3]. Отже, відповідно до цього Закону (ч. 7 ст. 5) звертатися необхідно до відповідного найнижчого за ієрархією органу перевірки, й додатком до запиту може бути лише копія заяви, суть якої також чітко визначена. На виконання вимог Закону «Про очищення влади» Кабмін затверджує «Порядок проведення перевірки достовірності відомостей» [4]. Цей Порядок визначає конкретний перелік органів перевірки, уточнює відомості, щодо яких орган проводить перевірку, й встановлює строк надання відповідей, який відрізняється залежно від органу перевірки: цим же Порядком Кабмін збільшує кількість документів, які подаються до запиту від одного до невизначеної кількості, відповідно до внутрішніх актів органів перевірки. І, на сам кінець, Міністерство фінансів видає наказ про «Затвердження порядку проведення перевірки достовірності відомостей, передбачених п. 2 ч. 5 ст. 5 Закону України «Про очищення влади», та форми висновку про результати такої перевірки» [5], в якому ще більше розширює перелік документів, які необхідно надати задля проходження перевірки та не узгоджує строки надання. Розглянувши всі вище зазначені правові акти, вважається нагальним приведення їх у відповідність до Закону України «Про запобігання корупції». Адже на практиці законодавчі прогалини призводять до ще більших проблем у пропущенні строків перевірки та бюрократичної неузгодженості. Дуже болюче це проявляється в Донецькій та Луганській області, у зв'язку з особливим характером врядування у цій місцевості.

Список використаних джерел

1. Рівень сприйняття корупції очима бізнесу. Матеріали соціологічного дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу :[http:// www.corruption-index.org.ua](http://www.corruption-index.org.ua).
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700- 18/page3](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page3)
3. Про очищення влади: Закон України від 16.09.2014 р. № 1682-VII // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682- 18](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1682-18)

4. Про Порядок проведення спеціальної перевірки відомостей щодо осіб, які претендують на зайняття посад, пов'язаних із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування: Указ Президента України від 25.01.2012 р. № 33/2012 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/33/2012>
5. Про затвердження Порядку проведення перевірки достовірності відомостей, передбачених п. 2 ч. 5 ст. 5 Закону України «Про очищення влади», та форми висновку про результати такої перевірки: Наказ Міністерства фінансів від 03.11.2014 р. № 1100 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1385-14>

ЛАВРЕНОВА О. І.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри адміністративного і фінансового права,
кандидат юридичних наук

**ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ
ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМ СТАТУСОМ**

В умовах конституційної та адміністративної реформ, що проходять в Україні, особливої актуальності набувають дослідження, присвячені оптимізації системи органів виконавчої влади, зокрема на центральному рівні. Ефективній діяльності центральних органів виконавчої влади сьогодні перешкоджають невизначеність у розмежуванні їх правового статусу, часто дублювання їх функцій та повноважень. Тому на практиці завдання та функції цих органів не завжди відповідають задекларованому статусу. Однією з гострих та складних проблем реформування державного апарату управління залишається питання діяльності центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом.

Вперше існування центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом було передбачено в Концепції адміністративної реформи в Україні [2]. З прийняттям указу Президента України від 15.12.1999 р. «Про систему центральних органів виконавчої влади» центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом було офіційно введено до системи органів виконавчої влади. У даному акті було закріплено, що центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом має визначені Конституцією та законодавством України особливі завдання та повноваження, щодо цього може встановлюватися спеціальний порядок утворення, реорганізації, ліквідації, підконтрольності, підзвітності, а також призначення і звільнення керівників та вирішення інших питань [3].